

Vaggeryds kommun

Yttrande över förslag till ”Miljöprogram för Vaggeryds kommun 2022–2025 prioriteringar, inriktning och ambitionsnivå”.

Socialdemokraterna ser behovet och betydelsen av att revidera och utveckla kommunens miljöprogram.

Vår allmänna hållning är att de miljömål som tidigare satts upp och som inte uppnåtts alljämt står kvar.

Befintligt Miljöprogram, senaste Miljöredovisningen, Strategiskt hållbarhets- och utvecklingsprogram och Grönstrukturplanen ska utgöra utgångspunkt för ett nytt Miljöprogram.

Flertalet områden fordrar ett förvaltningsövergripande arbete.

En specificerad plan för implementering och information måste tas fram.

Vi anser det som särskilt viktigt att unga kommuninvånare blir en betydande del av detta arbete. Högstadiе- och gymnasieelever kan därför engageras och involveras, förslagsvis med början vårterminen 2022.

Vi utgår från att partierna får yttra sig över det kommande färdiga förslaget till Miljöprogram.

1. Begränsad klimatpåverkan

Befintliga mål behålles

Förslag till revidering av mål och ambitioner avseende:

- Andelen fordon som drivs med fossilfria bränslen ska öka.
- Det ska finnas en tydlig koppling mellan miljöprogrammets mål och på vad sätt leverantörers leveranser/transporter sker till kommunen.
- **Nytt mål:** Öka satsningen på GC-vägar för arbetspendling. Tillskapa säkra cykelparkering vid stationerna och vid kommunens större arbetsplatser.
- **Nytt mål:** Genomföra energikartläggning med åtgärdsprogram av kommunkoncernens samtliga byggnader.

Nyckelord behålles med undantag för:

Miljöbilar

Interna/externa mål

Kommentarer:

Fordon/transporter:

Miljöbilsbegreppet betraktar vi som delvis föråldrat och med en numera oklar definition. Istället bör i de flesta fall detta ersättas med "fossilfria fordon"

Andelen fordon som inte är personbilar är mycket långt från målsättningen, vilket framgår av den senaste miljöredovisningen.

Fordon som drivs med förnyelsebara bränslen måste öka. Kommunen måste aktivt verka för att tankställen etableras med biogas/vätgas. Utplaceringen av laddstolpar ska öka.

Inriktningen ska vara att endast göra undantag för inköp av vissa fordonstyper. Dessa undantag ska godkännas av behörig tjänsteman.

Målen måste även knytas till de transporter som sker i samband med kommunens inköp av varor och tjänster.

Utreda möjligheterna att stimulera personal och förtroendevalda till kollektiva resor i tjänsten/uppdraget t ex genom att erbjuda rabattkort eller prova-på-kort.

Byggnader:

Ställa krav på klimatdeklarerad byggprocess vid byggnation av flerbostadshus, gruppbebyggelse, industrier och lokaler för allmänt ändamål; såväl av den byggnation som sker inom kommunkoncernen som av övriga aktörer. Detta ska även gälla transporter av alla slag till och från byggarbetsplatsen.

Öka byggandet i trä och med klimatvänlig betong. Se även "God bebyggd miljö".

2. God bebyggd miljö

Befintliga mål bör kvarstå, uppdateras och revideras

Förslag till revidering av mål och ambitioner avseende:

- Friluftsområdena Bäckalyckan, Friluftsgården och Grönleund måste skyddas från exploatering med reservatsbestämmelser och avtal med angränsande berörda markägare.
- Kulturmiljöer och andra bevarandevärda miljöer måste lyftas in som en viktig del i miljöprogrammet.
- Förstärka trädgårdsmiljön vid Furugårdens och Sörgårdens äldreboenden med skugga och blomsterupplevelser i rullstolshöjd.
- Möjliggöra skolträdgårdar för odling av köksväxter på skolgårdarna.

Kommentar [KÅ1]:

- Utveckla skolgårdsmiljöerna så intilliggande skogsområden kan utnyttjas pedagogiskt och för lek och äventyr.
- Föryngringsplan, för träd på kommunal mark.
- GC-väg, Skillingaryd-Tofteryd.
- GC-vägar Hok-Hooks herrgård, Klevshult-Skillingaryd.
- GC-vägar, belysning, förbättrad skyltning.

Nyckelord behålles oförändrat med undantag för "skyfallstålīga tätorter" då vi menar att detta ingår i klimatanpassning i samhället.

Interna/externa mål; vi ställer oss bakom beskrivningarna.

Kommentarer:

Det råder ett hårt marktryck. Ur miljösynpunkt är detta förenat med risker.

Vi måste skapa säkra, trygga och estetiskt tilltalande utemiljöer.

Vi måste se till att det finns goda möjligheter till utevistelse för alla invånare.

Genomföra en kartläggning av buller och farliga transporter mot bakgrund av den växande logistikverksamheter. Särskild uppmärksamhet bör ägnas bostadsområden nära E 4.

Vi ska verka för att solcellsparker byggs på improduktiv mark.

GC-vägar; separera gång- och cykelväg. Förbättra skyltning och bygg ut belysning.

Fortsatt utbyggnad av GC-vägnätet. Genomföra GC-väg Skillingaryd-Tofteryd, med säker väg från Skillingaryds centrum till Tofteryds kyrka.

Planera för GC-väg Svenarum-Hok och Hok-Hooks Herrgård.

De kommande parkeringsnormerna är en viktig del i miljön för funktionalitet och trivsel.

Skydda tätortsnära naturområden och stigsystem; reservats- och skyddsåtgärder fordras.

Bevara, skydda och ersätta vegetation vid exploatering av mark. Skapa en rutin för kommunikation kring bevarande av träd och övrig vegetation till exploitörer och tomtköpare.

3. Bara naturlig försurning

Befintliga mål 1 och 2 bör kvarstå, vi delar facknämndens uppfattning om mål 3, att det kan utgå.

Nyckelord:

Behålles oförändrat

Internt mål och ambition uppfattas som rimlig.

4. Ingen övergödning

Befintligt mål 1 bör kvarstå. Vi delar facknämndernas uppfattning om mål 2 och 3.

Nyckelord behålles oförändrat.

Internt mål; vi ställer oss bakom beskrivningen.

Kommentarer: Behovet av nya VA-områden i till exempel Rastad och Sjöaryd - Linneryd ska undersökas och utredas.

5. Levande sjöar och vattendrag

Befintligt mål bör kvarstå

Nyckelord behålles oförändrat

Interna mål; vi ställer oss bakom beskrivningen. Vi understryker behovet av naturvårdsprojekt som medvetandegör kommunens invånare om betydelsen och värdet av levande vatten.

Kommentarer:

Slutföra projektet vattennära mötesplatser längs Lagan. Gå vidare söder om Östra lägret mot Klevshult. (I enl med grönstrukturplanen)

Ta initiativ till vatten- och fiskevårdsverksamhet.

Undersöka förutsättningarna för att restaurera Fågelforsdammen.

Undersöka status för gamla och pågående deponier invid vattendrag.

6. Grundvatten av god kvalitet

Befintligt mål bör kvarstå

Nyckelord behålles oförändrat.

Interna mål; vi ställer oss bakom beskrivningen.

Kommentarer:

Dricksvattnet - vårt viktigast livsmedel!

Grundvattentäkterna måste åtnjuta högsta möjliga skydd.

Stor försiktighet vid exploatering bredvid vattenskyddsområden.

Undersöka status för gamla och pågående deponier i närheten av vattentäkter.

Delar facknämndernas uppfattning om behovet av förvaltningsövergripande samsyn.

Kommentar [KÅ2]:

7. Frisk luft

Befintliga mål bör kvarstå

Nyckelord behålles oförändrat

Interna mål: vi ställer oss bakom beskrivningen.

Kommentarer:

Omledning av Valdshultsvägens tyngre trafik genom ny vägsträckning.

Genomföra en studie av luftkvaliteten med anledning av den expanderande logistikverksamheten.

8. Giffri miljö

Befintliga mål 3 och 6:

Andelen ekologisk mat ska öka med fem procent per år för att nå det nationella målet, men ska i möjligaste mån även vara närproducerad och utifrån säsong.

Övriga mål bör kvarstå.

Nyckelord behålles oförändrat

Interna mål. Vi vill se en höjd ambitionsnivå, och delar BUN:s och Socialnämndens målsättning.

Externa mål ställer vi oss bakom.

Kommentarer:

Vår uppfattning är att kemikaliekrav ska ställas även vid upphandling av entreprenadtjänster.

Kommunen ska öka andelen (ej sträva) ekologisk mat. Det viktiga med detta är giffriheten som också gynnar biologisk mångfald och ger bättre arbetsmiljö i lantbruket. Vi har tidigare dessutom varit ledande i andelen ekologisk mat.

Kommentar [KÅ3]:

9. Skyddande ozonskikt

Befintliga mål bör kvarstå.

Nyckelord behålles oförändrat.

Interna/externa mål: vi ställer oss bakom beskrivningen.

Kommentarer:

Viktig att upprätthålla kunskap och medvetenhet om ozonskiktets sårbarhet.

10. Säker strålmiljö

Befintligt mål 1 bör kvarstå. **Mål 2** bedömer vi har fått ny aktualitet i och med fler provisoriska skollokaler. **Mål 3** kan utgå eftersom det uppfyllts, enligt Kultur- och Fritidsförvaltningen.

Nyckelord behålles oförändrat.

Interna/externa mål; vi ställer oss bakom beskrivningen.

Kommentarer:

Se 2. God bebyggd miljö och 11. Grön handlingsplan.

11. Grön handlingsplan

Befintliga mål behålles. Men föreslås reviderade vad avser

Mål 3 med tillägget: ...värna befintlig vegetation och alla skyddsvärda träd...

Mål 4 med ändringen: Vi ska följa den kommunövergripande grönstrukturplanen som stärker....

Mål 5 med ändringen: Vi ska permanent skydda våra tätortsnära marker som är....

Nyckelord behålles oförändrat.

Interna/externa mål; vi ställer oss bakom beskrivningen. Vi vill betona att detta i hög grad även handlar om att bibehålla och utveckla attraktiviteten som boendekommun.

Kommentarer:

Uppmärksamma konflikten mellan förtätning, trafik, parkering och Grönstrukturplanen.

Planera för ny vegetation längs järnvägen med anledning av stängsling och kommande elektrifiering.

12. Myllrande våtmarker

Befintligt mål 1 bör kvarstå.

Mål 2 bör omformuleras i enlighet med facknämndens yttrande.

Nyckelord behålles oförändrat

Interna/externa mål; vi ställer oss bakom beskrivningen.

Kommentarer:

På kommunal mark är området nedströms Östermoskogens naturreservat ner till Missionsparken liksom Linnarbäckens utlopp, viktiga våtmarker att vårda.

13. Levande skogar

Befintliga mål

Mål 1 bör redigeras och förstärkas: Målet är att förbättra skötseln så att den biologiska mångfalden ökar.

Mål 2 bör kvarstå.

Mål 3 bör kvarstå.

Nytt mål: Upprätta nya skogsbruksplaner som står i överensstämmelse med grönstrukturplanen.

Nyckelord behålles oförändrat

Interna/externa mål; vi ställer oss bakom beskrivningen med tillägget att den biologiska mångfalden i kommunens skogar ska förstärkas.

Kommentarer:

Skog på exploateringsmark och som inte utpekats i grönstrukturplanen med särskilda värden, ska skötas på ett skogligt och rationellt sätt.

14. Ett rikt odlingslandskap

Befintliga mål

Behålles i allt väsentligt men föreslås omformulerade:

Mål 1: Målet är att öka skötselinsatserna i hag- och ängsmarker så att naturvärdena ökar.

Mål 2: Vi ska uppmuntra djurhållare till att låta nötkreatur och får beta på kommunens marker.

Nyckelord:

Naturvärden på odling- och betesmark bör ersättas av Naturvärden på ängs- och hagmark.

Betesdjur (oförändrat)

Pollinatörer (oförändrat)

Interna/externa mål; vi ställer oss bakom beskrivningen med den noteringen att vi föredrar att fokusera på hag- och ängsmarker.

Kommentarer:

Uppmuntran för bete kan bestå av arrende till låg kostnad eller erbjuda redan stängslade betesmarker och tillgång till vatten.

Kommunen ska i egenskap av jordägare vid utarrendering av jordbruksmark sträva efter att arrendator bedriver ekologisk produktion.

Grönstrukturplanens intentioner ska vara vägledande för vården av odlingslandskapet.

Mot bakgrund av det stopp som införts vad avser byggnation på jordbruksmark, bör framledes den klassning som Jordbruksverket m fl genomför bli vägledande för bedömning av brukningsvärde i relation till klassning av skogsmark och annan mark. Dessa klassningar måste bedömas i förhållande till andra samhällsintressen.

Kommunen bör i samarbete med föreningsliv och organisationer ta initiativ till slätter för att bevara ängs- och hagmarker; i första hand på kommunal mark.

15. Ett rikt växt- och djurliv

Befintliga mål bör kvarstå, med tillägg om åtgärder mot invasiva arter.

Nyckelord behålles oförändrat.

Interna/externa mål; vi ställer oss bakom beskrivningen.

Kommentarer:

Grönstrukturplanens intentioner är avgörande för att uppnå resultat.

Kommunen har ett ansvar, om än delat, för att bekämpa och motverka invasiva arter.

16. Verksamhetsutveckling

Befintligt mål 1 bör kvarstå.

Mål 2, 3 och 4 bör sammanföras till ett mål, i enlighet med synpunkter från förvaltningarna.

Nyckelord behålles oförändrat

Interna/externa mål vi ställer oss bakom beskrivningen med undantag för att vi bedömer att förebyggande av avfall bör vara ett fokusområde i ett nytt miljöprogram.

Kommentar [KÅ4]:

Avfallsfrågan är konkret och begriplig för alla och har därför en pedagogisk roll i det samlade miljöarbetet.

Kommentarer:

Engångsprodukter med fossilt ursprung ska ej användas om alternativ finns.

17. Kommunikation och beteendeförändring

Befintliga mål bör kvarstå, uppdateras och revideras

Förslag till revidering av mål och ambitioner avseende:

Mål 1: utöver ämneskompetens föreslås artkunskap med tonvikt på signalarter.

Nyckelord behålles och vi vill lägga till:

Cirkulär ekonomi

Ökat återbruk

Uppmuntra delningsekonomi

Interna/externa mål; vi ställer oss bakom beskrivningen

Kommentarer:

Utveckla ÅVC för information i stort om miljö, konsumtions och avfallsfrågor. Möjliggöra återbruk av byggmaterial.

Viktigt att arbeta med värderingsfrågor, att bruka utan att förbruka jordens resurser.

För Socialdemokraterna i Vaggeryds kommun

Kenth Williamsson

Anna Karin Slunge

Kenneth Åberg